

Elektronické databáze Českého muzea hudby

DARINA SVOBODOVÁ

České muzeum hudby se připojilo k dalším institucím, které vystavují na internetu své fondy ve formě naskenovaných lístkových katalogů. Díky finančním prostředkům získaným z podprogramu VISK 5 Retrokon (Národní program retrospektivní konverze katalogů knihoven v ČR) mohly být v průběhu letních měsíců 2007 naskenovány firmou Comdat oba katalogy hudebnin hudebněhistorického oddělení. Po nezbytném zpracování byly koncem roku zpřístupněny veřejnosti na adrese <http://nris.nkp.cz>. Tímto zveřejněním se usnadnil přístup k informacím o jednom z nejvýznamnějších a nejrozsáhlejších fondů tohoto typu v České republice, který je unikátní i z evropského hlediska.

Oba katalogy, které byly naskenovány, obsahují karty hudebnin z období od konce 17. století do současnosti. Jde zejména o jedinečné celky klášterních a zámeckých sbírek, sbírky významných sběratelů, archivy hudebních institucí, produkci českých vydavatelů apod. Katalogy jsou řazeny abecedně podle autorů či názvů (pokud autor není uveden), dále u významných autorů předmětově dle žánru, případně dle tónin. Celkem oba katalogy obsahují 139 354 karet.

Tzv. starý katalog byl založen asi v polovině 19. století a ukončen na počátku 50. let 20. století. Tehdy byl se změnou systému katalogizace založen „nový“ katalog s většími kartami a obsáhlejšími údaji. Katalogy zůstaly oddělené i po naskenování, je tedy třeba hledat vždy v obou souborech naskenovaných karet. „Starý“ katalog obsahuje 76 279 karet, „nový“ 63 075 karet.

Při vyhledávání v naskenovaném katalogu se prvotně vybírá katalog (na obrazovce označeny jako Katalog I – tzv. starý a Katalog II – tzv. nový). Další vyhledávání je nejméně dvoustupňové, kdy se nejdříve na levé straně obrazovky rozbalí záložka s abecedním rozmezím autorů a následně záložka se jménem autora, který je zvýrazněn. Není-li autor výslovně uveden, je ukryt v souboru autora abecedně umístěného na nejbližší vyšší pozici. Pokud není u autora další předmětové rozdělení díla dle žánru, pokračuje se opětovným zvolením jména autora: tím se načte první karta ze zvoleného souboru. Má-li autor další dělení díla dle hudebních druhů, zvolí se příslušné heslo a tím se rovněž načte první karta. Mezi jednotlivými kartami lze přecházet podle jejich čísel v rámci zvoleného souboru, seznam čísel je umístěný ve sloupci v pravé části obrazovky.

Stejným způsobem naskenování jsou zpracovány další lístkové katalogy – katalog nenotových rukopisů, část katalogu knihovny a inventáře pozůstalostí, které jsou zpřístupněny po jednotlivých stránkách. Tím se výrazně obohatila možnost vyhledávání informací z celého fondu hudebněhistorického oddělení Českého muzea hudby.

Kromě internetového zpřístupnění naskenovaných karet, ve kterém však lze vyhledávat omezeně, zaznamenávají pracovníci hudebněhistorického oddělení Českého muzea hudby informace o svých fondech do databázového systému KPwin (resp. KPwinSQL). Zde jsou uloženy záznamy o monografiích, periodikách, hudebninách, nenotových ruko-

pisech a ikonografii. Do budoucnosti se počítá se zpracováním záznamů zvukových dokumentů, tiskové dokumentace a trojrozměrných předmětů. Doposud je uloženo celkem 7000 záznamů, v plánu je jejich zpřístupnění na internetu pomocí www katalogu OPAC.

V rámci Českého muzea hudby mají své databáze KPwin (resp. KPwinSQL) též pracoviště Muzea Bedřicha Smetany a Muzea Antonína Dvořáka. V Muzeu Bedřicha Smetany je uloženo 2000 záznamů, zpracovává jsou všechna libreta a dále se katalogizují hudebniny, zvukové dokumenty, jejich analytický rozpis, monografie, periodika, články a dizertace. Specifickým typem je fond scénografie, kde je již uloženo 671 záznamů scénografických návrhů. V Muzeu Antonína Dvořáka se začalo s ukládáním záznamů hudebnin, zvukových dokumentů, nenotových rukopisů a ikonografie.

Postupně se do katalogizace v systému KPwinSQL zapojuje i oddělení hudebních nástrojů, které by obohatilo informační hodnotu této databáze záznamy o své sbírce.

Orchestrion

Fritz Wrede, Hannover, ca. 1910
NM-ČMH 2, E 2078

The Museum's Electronic Databases

DARINA SVOBODOVÁ

The Czech Museum of Music has joined the ranks of institutions displaying information about their collections on the internet in the form of scanned card catalogs. Thanks to funding from the subprogram 'VISK 5 Retrokon' (National Program of Retrospective Conversion of Library Catalogues in the Czech Republic), both of the Music History Division's catalogs of musical prints and manuscripts were scanned by the firm Comdat during the summer of 2007. After necessary processing they were made available to the public later that year at the address <http://nris.nkp.cz>, facilitating access to information about one of the most important and most extensive collections of its type in the Czech Republic, unique even in the whole context of Europe.

The two scanned catalogues contain cards for musical prints and manuscripts from the late seventeenth century to the present day. Especially important are unique collection units from monasteries and stately homes, from important collectors, from the archives of musical institutions, and from Czech publishers. Items in the catalogues are arranged alphabetically by composer, or if the composer is not given then by title, and for important composers also by genre and key. Altogether the two catalogues contain 139,354 cards.

The 'old catalogue' was begun roughly in the middle of the nineteenth century and discontinued in the early 1950s, when the 'new catalogue' was established with a change in the cataloguing system, using larger cards and providing more extensive information. The two catalogues remain separate even after scanning, and so one must always search in both files of scanned cards. The 'old catalogue' contains 76,279 cards, and the 'new catalogue' 63,075.

To search for a desired item at the above-mentioned internet address, one first selects 'Katalog hudebnin hudebněhistorického oddělení Národního muzea – Českého muzea hudby' and then the catalogue, designated as 'Katalog I' (old) or 'Katalog II' (new). Further searching has at least two stages. First a window opens on the left side of the screen specifying groupings of names and titles within the alphabet. After clicking on a group, one sees a list of names and titles therein. If the desired name or title does not appear, it may be hidden under the previous item. If there is no categorization of works by genre for a composer, one continues by clicking on the name again, which displays the first card from the chosen file. If genres of works appear, the desired genre is chosen and this also displays the first card. One can pass among individual cards according to their numbers within the chosen file; a list of numbers is shown in the column at the right of the screen.

Additional card catalogues—of non-musical manuscripts, a portion of the library, and (by pages) inventories of the collections from estates—have now been made accessible through the same method of scanning. These new projects have significantly expanded

possibilities for seeking information from the entire collection of the museum's Music History Division.

Apart from internet access to scanned cards, where possibilities for searching are restricted, employees of the music history department are recording information on their collection units in the KPwin (or KPwinSQL) database system, where one can find records concerning monographs, periodicals, musical prints and manuscripts, non-musical manuscripts, and iconographic items. Planned for the future are entries for sound documents, press documentation, and three-dimensional objects. So far a total of 7,000 items have been entered, which are expected to be made available on the internet via the OPAC catalogue.

As divisions of the Czech Museum of Music, the Bedřich Smetana Museum and the Antonín Dvořák Museum each have their own KPwin (or KPwinSQL) databases. The Smetana Museum has entered 2,000 items including all librettos; currently in the process of being entered are musical prints and manuscripts, sound documents, analytical breakdowns thereof, monographs, periodicals, articles, and dissertations. A special category is the collection of set designs, for which 671 items have now been entered. In the Antonín Dvořák Museum work has begun on input of information for musical prints and manuscripts, sound documents, non-musical manuscripts, and iconographical items.

Also joining progressively in cataloguing via the KPwinSQL system is the museum's Musical Instruments Division, which will further add to the informational value of this database.